

חוק זכרון השואה והגבורה – יד ושם, תשי"ג-1953*

רשות זכרון יד ושם

1. מוקמת בזה בירושלים רשות זכרון, יד ושם –

- (1) לששת המיליונים מבני העם היהודי שהוכרעו בקדושת מעוניהם לטבח ולאבדון על ידי הנאצים ועוזריהם;
- (2) לבתי אב מבית יעקב שהושמדו ונחרבו על ידי הצורר;
- (3) לקהילות, לבתי כנסת, לתנועות ולארגונים, למוסדות ציבור, תרבות, חינוך, דת וחסד שנחרבו ונהרסו מתוך מזימת רשע למחות את שם ישראל ותרבותו מתחת השמים;
- (4) לעוז רוחם של יהודים שמסרו את נפשם על עמם בקדושה ובטהרה;
- (5) לגבורתם של חיילים יהודים בצבאות, ושל לוחמי מחתרת בישובים וביערות שחרפו נפשם במערכות הקרב נגד הצורר הנאצי ועוזריו;
- (6) למסכת הגבורה של נצורי גיטאות ולוחמיהם שקמו והציתו אש המרד להצלת כבוד עמם;
- (7) למאבקם הנשגב והמתמיד על סף האבדון של המוני בית ישראל על דמותם האנושית ותרבותם היהודית;
- (8) למאמצי ההעפלה של הנוצרים, שלא פסקו, ולמסירותם ולגבורתם של אחים שנחלצו להצלת השרידים ולשחרורם;
- (9) ולחסידי אומות העולם ששמו נפשם בכפם להצלת יהודים.

2. תפקידו של יד ושם הוא לאסוף אל המולדת את זכרם של כל אלה מבני העם היהודי שנפלו ומסרו את נפשם, נלחמו ומרדו באויב הנאצי ובעוזריו ולהציב שם וזכר להם, לקהילות, לארגונים ולמוסדות שנחרבו בגלל השתייכותם לעם היהודי וכן להנציח את זכרם של חסידי אומות העולם; למטרות אלה יהיה יד ושם מוסמך –

תפקיד יד ושם
וסמכויותיו
(תיקון מס' 1)
תשמ"ה-1985

- (1) להקים מפעלי זכרון ביזמתו ובהנהלתו;
- (2) לכנס, לחקור ולפרסם את כל העדות על השואה והגבורה ולהנחיל לעם את לקחה;
- (3) להשריש בארץ ובעם כולו את היום שנקבע על ידי הכנסת כיום הזכרון לשואה ולגבורה ולטפח הווי של אחדות זכרון לגבוריה ולקרבתיה;
- (4) להעניק לבני העם היהודי שהושמדו ונפלו בימי השואה והמרי אזרחות זכרון של מדינת ישראל, לאות היאספם אל עמם;
- (4א) להעניק לחסידי אומות העולם אזרחות-כבוד, ואם הלכו לעולמם - אזרחות-זכרון, של מדינת ישראל, לאות הוקרה על פועלם;
- (4ב) להקים מפעל זיכרון להנצחת זכרם וגבורתם של ותיקי מלחמת העולם השנייה, שחירפו נפשם במערכות הקרב נגד הצורר הנאצי ועוזריו;
- (5) לאשר ולהדריך מפעלים העושים להנצחת זכרם של קרבנות השואה וגבוריה או לשתף פעולה עם מפעלים כאלה;
- (6) לייצג את ישראל במפעלים בינלאומיים שמטרתם הנצחת זכרם של קרבנות הנאציים וחללי המלחמה בהם;
- (7) לעשות כל פעולה אחרת שתידרש לשם ביצוע תפקידו.

(תיקון מס' 1)
תשמ"ה-1985

(תיקון מס' 2)
תש"ס-2000

2א. (א) יום הניצחון על גרמניה הנאצית יצוין מדי שנה, על פי הוראות שתורה הממשלה (להלן - יום ציון הניצחון) בין השאר, בארגון תהלוכת ניצחון ממלכתית אשר תיערך בירושלים;

יום ציון הניצחון
(תיקון מס' 2)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 4)
תשס"ח-2008

* פורסם ס"ח תשי"ג מס' 132 מיום 22.8.1953 עמ' 144 (ה"ח תשי"ג מס' 161 עמ' 170).

חוקן ס"ח תשמ"ה מס' 1140 מיום 3.4.1985 עמ' 82 (ה"ח תשמ"ה מס' 1713 עמ' 98) – תיקון מס' 1.

ס"ח תש"ס מס' 1737 מיום 11.5.2000 עמ' 179 (ה"ח תש"ס מס' 2853 עמ' 306, ה"ח תש"ס מס' 2857 עמ' 320, ה"ח תש"ס מס' 2861 עמ' 330) – תיקון מס' 2 בסעיף 9 לחוק מעמד ותיקי מלחמת העולם השנייה, תש"ס-2000; תחילתו ביום 1.6.2000.

ס"ח תשס"ד מס' 1955 מיום 10.8.2004 עמ' 505 (ה"ח הכנסת תשס"ד מס' 53 עמ' 187) – תיקון מס' 3.

ס"ח תשס"ח מס' 2172 מיום 30.7.2008 עמ' 733 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 242 עמ' 370) – תיקון מס' 4.

- השר לקליטת העלייה ממונה על ארגון תהלוכה כאמור.
- (ב) יום ציון הניצחון יחול ביום 9 במאי, ואולם אם חל יום ציון הניצחון ביום חג, מנוחה או שבתון, או ביום זיכרון או ציון ממלכתי, או ביום שלפני אחד הימים כאמור, רשאית הממשלה לקבוע שיום ציון הניצחון יחול סמוך ליום 9 במאי.
3. יד ושם הוא גוף מאוגד, זכאי להתקשר בחוזים, לרכוש ולהחזיק נכסים ולהוציאם מרשותו ולהיות צד בכל הליך משפטי ובכל משא ומתן אחר.
4. המוסדות המנהלים של יד ושם יהיו מועצה והנהלה.
5. השתתפות אוצר המדינה בהקמתו והחזקתו של יד ושם תיקבע בתקציב המדינה; יד ושם יפעל על-פי תקציבו הוא, אשר ההכנסות לכיסו יבואו מהשתתפות זו, ומהשתתפות של מוסדות וארגונים לאומיים וציבוריים, מפעליו ושירותיו, מתשלומי חברים, מינויים ותומכים, מעזבונות, הקצבות ותרומות, וכן מכספים ואמצעים חמריים אחרים שיגייס באישור הממשלה.
- 5א. (א) דין רשות זכרון, יד ושם כדין המדינה לענין תשלום מסים.
(ב) על אף האמור בכל דין, כל עסקה של רשות זכרון, יד ושם וכל נכסיה יהיו פטורים מכל אגרה, ארנונה או תשלום חובה אחר המשתלמים למדינה או לרשות מקומית.
6. חבר הממשלה שיוסמך על ידיה לבצע חוק זה (להלן - השר) יתקין באישור הממשלה את תקנון יד ושם ותקפו מיום פרסומו ברשומות.
7. בתקנון ייקבעו –
- (1) הרכב המועצה, דרך הקמתה, סמכויותיה וסדרי כינוסה;
 - (2) הרכב ההנהלה, דרך הקמתה, סמכויותיה ודרכי עבודתה;
 - (3) הדרכים והסדרים לזימון ועידות וכינוסים;
 - (4) תנאים לקבלת אזרחות-כבוד ואזרחות-זכרון וסדרי הענקתן;
 - (5) האמצעים לציון השתתפותם במערכות הקרב נגד הצורר הנאצי ועוזריו, של חיילים ולוחמי מחתרת יהודים ונוצרי גיטאות;
 - (6) סדרי הכנת התקציב ואישורו, והוראות בדבר המשק והנהלת כספים;
 - (7) הוראות אחרות שהשר יקבע כנחוצות לקיומו של יד ושם כרשות זכרון.
8. השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו של חוק זה.

יד ושם – גוף מאוגד

מוסדות יד ושם

תקציב יד ושם

פטור ממסים
(תיקון מס' 3)
תשס"ד-2004

תקנון יד ושם

הוראות התקנון

(תיקון מס' 1)
תשמ"ה-1985

תקנות

בן-ציון דינור
שר החינוך והתרבות

משה שרת
שר החוץ
ממלא מקום ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה